

Pohled Ježíše a apoštolů na Bibli

Texty na tento týden

Mt 4,1-11; Mt 22,37-40; L 4,25-27; L 24,13-35.44.45; Sk 4,24-26

Základní verš

„On však odpověděl: „Je psáno: »Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.«“ (Mt 4,4)

Je nešťastím, že v naší postmoderní době je Bible vykládána pohledem filozofie, která zpochybňuje inspiraci i autoritu Písma. Bibli dnes mnozí vnímají jen jako záznam názorů lidí, kteří žili v relativně zaostalých společenstvích, a proto nemohli rozumět světu tak, jak mu dnes rozumíme my. Takový pohled na Písmo zároveň znevážil, nebo dokonce zcela přestal brát v úvahu nadpřirozený prvek, a tak učinil z Bible text, který již není vyjádřením Božího pohledu na člověka, ale stal se jen vyjádřením názoru člověka na Boha. Výsledkem tohoto přístupu je, že pro mnohé je dnes, v čase darwinovského uvažování a moderní filozofie, Bible zcela bezvýznamným textem.

Takový přístup k Písmu však jako adventisté zcela odmítáme. Když totiž čteme a studujeme Nový zákon, inspiruje nás v přístupu k celému Písmu způsob, jakým vnímali Ježíš i apoštolové Starý zákon, jenž byl jedinou „Bibli“, kterou tehdy měli. Jaký zaujali postoj k lidem, místům a událostem, o kterých hovoří Písmo? Z čeho vycházeli a jak vykládali jim dostupné biblické texty? Soustředme se v této lekci na jejich přístup, který je v přímém kontrastu s mylným pohledem na Bibli vedoucím k pochybnostem o Božím slově.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

JE PSÁNO

¹Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. ²Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. ³Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby.“ ⁴On však odpověděl: „Je psáno: „Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.““ ⁵Tu ho vezme ďábel do svatého města, postaví ho na vrcholek chrámu ⁶a řekne mu: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je psáno: „Svým andělům dá příkaz a na ruce tě vezmou, abys nenarazil nohou na kámen!““ ⁷Ježíš mu pravil: „Je také psáno: „Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.““ ⁸Pak ho ďábel vezme na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu ⁹a řekne mu: „Toto všechno ti dám, padneš-li přede mnou a budeš se mi klanět.“ ¹⁰Tu mu Ježíš odpoví: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: „Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.““ ¹¹V té chvíli ho ďábel opustil, a hle, andělé přistoupili a obsluhovali ho. (Mt 4,1-11)

Osobní studium

Křest Ježíše Janem Křtitelem znamenal začátek Spasitelovy veřejné služby. Hned potom Duch svatý zavedl Ježíše na poušť, kde se čtyřicet dní postil. Na konci tohoto období, kdy byl Ježíš jako člověk zesláblý pústou, ho přišel pokoušet satan.

Jak se podle úvodní perikopy Ježíš bránil proti satanovým pokušením? Co se z tohoto příběhu můžeme naučit o Bibli?

Když se satan snažil při svém útoku využít Ježíšův hlad, Ježíš reagoval: „Je psáno: Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4,4) Kristus poukazuje na živé slovo, jeho Boží původ a základ. Tímto způsobem potvrzuje autoritu Písma. Když se satan pokoušel svést Ježíše k touze po království a moci – dosažením dobré věci (získáním světa, který Ježíš přišel osvobodit) zkratkou – Ježíš mu odpověděl: „Jdi z cesty, satane; neboť je psáno: „Hospodinu, Bohu svému, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.““ (Mt 4,10; viz také L 4,8) Kristus nám připomíná, že pravé uctívání se soustřeďuje jen a jen na Boha, na niko-

ho a nic jiného, a spočívá v podřízení se jeho slovu. A konečně, při pokušení v souvislosti s troufalostí a projevem nezávislosti na Bohu Ježíš satanovi říká: „Je také psáno: „Nebudeš pokoušet Hospodina, Boha svého.““ (Mt 4,7; viz také L 4,12)

Při všech třech pokušeních Ježíš odpoví dá slovy: „Je psáno...“. Ježíš se tedy odvolává jen a jen na Boží slovo. Aby odrazil satanovy útoky a svody, nepotřebuje nic jiného. To by mělo být velkým poučením a povzbuzením i pro nás: Jen a jediné Bible je základem naší víry a štítem v boji proti pokušením.

Ano, sám Ježíš založil svou obranu proti útokům nepřítele na Bibli. Ježíš je Bůh, ale při své obraně proti satanovi založil svou obranu výhradně na moci a autoritě Božího slova.

Nejde o vyjádření vlastního názoru, nejde o složitou argumentaci, nejde o osobní nepřátelství – vše vychází z jednoduchých a zároveň hlubokých a mocných slov Písma. Pro Krista mělo tu největší autoritu a sílu právě Písmo. Ježíšova služba byla od úplného začátku postavena a dále budována na Bibli, protože její slova jsou důvěryhodná.

Aplikace

Jak se můžeme naučit být závislí na Božím slovu a brát jej vážně, tak jako Ježíš?

JEŽÍŠ A ZÁKON

¹⁷Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.

¹⁸Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. ¹⁹Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, ten bude v království nebeském vyhlášen velkým. ²⁰Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského. (Mt 5,17–20)

Osobní studium

Uvažuj také o textech Mt 5,17–20; Mt 22,29 a Mt 23,2.3. Co je zdůrazněno v uvedených verších?

Ježíš vedl své učedníky k tomu, aby poslouchali Boží slovo a Boží zákon. Nikde se nesetkáváme ani s nejmenším náznakem toho, že by zpochybňoval autoritu nebo důležitost Písma. Naopak, neustále se na Písmo odvolával jako na zdroj božské autority. A saduceům řekl: „Mýlíte se, neznáte Písma ani moc Boží.“ (Mt 22,29) Ježíš poukazoval na to, že rozumové poznání Písma a jeho učení nestačí ani na poznání pravdy, ani na poznání Hospodina, který sám je touto pravdou.

Co se z textu Mt 22,37–40 dozvídáme o Ježíšově pohledu na Mojžíšův zákon?

Ve svých slovech, kterými odpovídal zákoníkovi, Ježíš shrnuje Desatero, které Mojžíš přijal od Hospodina téměř tisíc pět set let předtím. Je důležité pochopit, jaký důraz Ježíš klade na zákon zjevený ve Starém zákoně a jak ho vyzdvihuje. Mnozí křes-

ťané tento text pochopili nesprávně a došli k mylnému závěru, že Ježíš zde dává jakýsi nový (jiný) zákon a že zákon Starého zákona je nahrazen evangeliem Nového zákona. Skutečnost však je taková, že základ Ježíšova učení tvoří právě zákon, který nacházíme ve starozákonních knihách. Kristus jen podrobněji odhalil a zjevil podstatu a obsah zákona, aby zdůraznil, že „na těchto dvou přikázáních“ (která jsou v jeho podání shrnutím Desatera, jehož první čtyři přikázání se zaměřují na vztah mezi člověkem a Bohem a dalších šest na mezilidské vztahy) „spočívá celý Zákon i Proroci“ (Mt 22,40). Tak Ježíš vyzvedl význam celého Starého zákona, protože hovoří o „Zákonu a Prorocích“, což je jen zkratka pro označení zákona, proroků a spisů – tedy toho, co dnes známe jako knihy Starého zákona.

„[Kristus] poukazoval na Písmo jako na nepochybnou autoritu. My bychom měli činit totéž. Bibli máme představovat jako slovo věčného Boha, jako konečné vyjádření ke všem sporným otázkám a jako základ veškeré víry.“ (COL 39.40; PM 17)

Aplikace

Jaké (pokud vůbec nějaké) jiné autority (rodinné, filozofické, kulturní) ve svém životě máš a uznáváš? Jak bys reagoval, kdyby jejich postoje a mínění byly v rozporu s poselstvím Bible?

JEŽÍŠ A CELÉ PÍSMO

²⁵A on jim řekl: „Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! ²⁶Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a tak vejít do své slávy?“ ²⁷Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma. ²⁸Když už byli blízko vesnice, do které šli, on jako by chtěl jít dál. ²⁹Oni však ho začali přemlouvat: „Zůstaň s námi, vždyť už je k večeru a den se schyluje.“ Vešel tedy a zůstal s nimi. ³⁰Když byl spolu s nimi u stolu, vzal chléb, vzdal díky, lámal a rozdával jim. ³¹Tu se jim otevřely oči a poznali ho; ale on zmizel jejich zrakům. ³²Řekli si spolu: „Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?“ (L 24,25–32)

Osobní studium

Jak podle veršů L 24,13–35.44.45 Ježíš používal Písmo, když vysvětloval učedníkům poselství evangelia?

Po Kristově smrti byli jeho následovníci zmateni a naplněni pochybnostmi. Jak se něco takového mohlo stát? Co to všechno znamená? Ve 24. kapitole Lukášova evangelia sledujeme, jak se Ježíš dvakrát zjevil učedníkům – nejprve dvěma z nich na cestě do vesnice zvané Emauzy a později i ostatním učedníkům. Při dvou odlišných příležitostech Ježíš opakovaně vysvětluje, jak se na něm naplnila proroctví Písma. Nejprve dvěma učedníkům: „Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma.“ (L 24,27)

Později řekl ostatním učedníkům: „To jsem měl na mysli ... že se musí naplnit všechno, co je o mně psáno v zákoně Mojžíšově, v Prorocích a Žalmech.“ Ježíš jim pak „otevřel mysl, aby rozuměli Písmu“ (L 24,44.45).

Všimněme si, že Ježíš odkazuje v L 24,27 na všechny části Písma. Při druhé příležitosti to znovu zdůrazňuje, když mluví o „zákoně

Mojžíšově, Prorocích a Žalmech“ (L 24,44). Takovým postojem jasně ukazuje, že on, Ježíš, Slovo, které se stalo tělem (J 1,1–3.14), se spoléhá na autoritu Písma, aby vysvětlil, co vše bylo již před staletími předpovězeno o jeho smrti a vzkříšení. Tím, že se Ježíš odvolává na celé Písmo, dává svým učedníkům důležitý příklad. Když půjdou do celého světa a budou hlásat dobrou zprávu o spasení, i oni mají vykládat celé Písmo a přinášet porozumění a moc Bible nově obráceným.

Všimněme si, že Ježíš tehdy řekl svým učedníkům (a jeho slova zaznívají i pro nás dnes): „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.“ (Mt 28,18) Jeho autorita je zde spojena s autoritou Otce a Ducha. Ježíš totiž učedníkům říká: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“ (Mt 28,19) A pak přichází klíčová pasáž související s naším studiem – „učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28,20). Co Ježíš učil své následovníky a co jim (a nám) přikázal? Ježíšovo učení je založeno na celém Písmu. Jeho příchod vychází z prorocké autority slova a Ježíšovo podřízení se Otci je naplněním proroctví Bible.

Aplikace

Proč bychom i my měli přijímat celé Písmo, tak jak to dělal Ježíš? Jaký význam pro tebe má četba Starého zákona? Dokážeš i v něm vnímat poselství evangelia?

JEŽÍŠ A HISTORICKÁ SPOLEHLIVOST PÍSMÁ

⁴Odpověděl jim: „Nečetli jste, že Stvořitel od počátku „muže a ženu učinil je“? ⁵A řekl: „Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo...“ (Mt 19,4.5)

³On však jim řekl: „Nečetli jste, co udělal David, když měl hlad, on i ti, kdo byli s ním? ⁴Jak vešel do domu Božího a jedl posvátné chleby, ačkoli to nebylo dovoleno jemu ani těm, kdo ho prováděli, nýbrž jen kněžím?“ (Mt 12,3.4)

Osobní studium

Ježíš učil, že Bible je Božím slovem, protože to, co říká Bible, je shodné s tím, co říká Bůh. Původ Písma vychází z Boha, a proto má konečnou autoritu v každé oblasti života. Bůh jednal v průběhu dějin tak, aby lidstvu zjevoval svou vůli prostřednictvím Písma.

V textu Matouš 19,4.5 Ježíš například odkazuje na slova, která zaznamenal Mojžíš, a vysvětluje tuto stať následovně: „Nečetli jste, že Stvořitel od počátku „muže a ženu učinil je“? A řekl: „Proto opustí muž otce i matku...“ Místo toho, aby Ježíš řekl, že danou skutečnost „říká Bible“, odkazuje na „Stvořitele“, který „řekl“ tento příkaz při stvoření. Ježíš tato konkrétní slova z knihy Genesis připisuje přímo Stvořiteli. Bůh je zde tedy považován za autora daného výroku, přestože ho zapsal Mojžíš.

Přečti si následující texty. Jak Ježíš chápal historické postavy a události, o kterých mluví Bible?

Mt 12,3.4

Mk 10,6–8

L 4,25

L 11,51

Mt 24,37–39

Ježíš vždy důsledně přistupuje k starozákonním osobám, místům a událostem jako k historickým faktům, ne jako k pouhým mýtům s nějakým duchovním poselstvím. Odkazuje na texty v Gn 1 a 2 a na Ábela v Gn 4. O Davidovi, který jedl posvátné chleby, a o činech Elijáše mluví jako o historicky hodnověrných skutečnostech. Opakovaně mluví o velkém utrpení dávných proroků (Mt 5,12; 13,57; 23,34–36 a Mk 6,4). Ve své výstraze se odvolává i na dávné dny Noema: „Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka.“ (Mt 24,38.39) Vše, co Ježíš říká o tomto činu Božího soudu, ukazuje, že ho vnímá jako skutečnou dějinnou událost.

Aplikace

Samotný Ježíš mluví o uvedených lidech jako o historických postavách, které skutečně existovaly. Co se z toho můžeme naučit o moci satanových svodů, pro které dnes mnozí lidé – včetně těch, co se považují za křesťany –, často odmítají existenci biblických postav? Jaký dopad by mělo na vaši víru, kdyby mnohé z biblických příběhů měly jen silné naučení, aniž by šlo o reálné události?

APOŠTOLOVÉ A PÍSMO

Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“ (Ř 1,17)

⁹Co tedy? Máme my židé nějakou přednost? Vůbec ne! Vždyť jsme už dříve ukázali, že všichni, židé i pohané, jsou pod mocí hříchu, ¹⁰jak je psáno: „Nikdo není spravedlivý, není ani jeden, ¹¹nikdo není rozumný, není, kdo by hledal Boha.“ (Ř 3,9–11)

Osobní studium

Novozákonní autoři přistupují k Písmu stejným způsobem jako Ježíš. V učení, morálních zásadách a naplněných proroctvích je pro ně Starý zákon autoritativním Božím slovem. Nic z toho, co autoři Nového zákona říkají nebo dělají, nenaznačuje, že by zpochybňovali autoritu nebo důvěryhodnost jakékoli části Písma.

Uvažuj o těchto textech. Jak podle nich apoštolové chápali autoritu Božího slova?

Sk 4,24–26

Sk 13,32–35

Ř 9,17

Ga 3,8

Všimněme si, že v uvedených verších je velmi těsná souvislost mezi Písmem a hlasem samotného Boha. Ve Sk 4 vidíme, že Petr a Jan krátce předtím, než byli naplnění Duchem svatým, oslavují Boha za záchranu. Ve své oslavě pozvedají svůj hlas a vyznávají, že Bůh je Stvořitel a že mluvil prostřednictvím svého služebníka Davida. To znamená, že Davidova slova jsou Božími slovy. Ve Sk 13,32–36 apoštol Pavel opět cituje krále Davida. Davidova slova však připisuje Bohu, protože Bůh je ten, kdo zaslíbil

a kdo naplnil svá slova: „...slib, daný našim praotcům, splnil Bůh nám, jejich dětem, a vzkřísil Ježíše; vždyť je o něm psáno v druhém Žalmu: ‚Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil.‘ To ... slíbil těmito slovy: ‚Věrně vám splním zaslíbení, která jsem dal Davidovi.‘“ (Sk 13,32–34)

V Ř 9,17 bychom očekávali, že tím, kdo mluví, bude Bůh, ale Pavel používá výraz „Písmo“, když říká: „Písmo přece říká faraónovi...“. Tato věta ve skutečnosti znamená: „Bůh přece říká faraónovi...“. V Ga 3,8 (B21; ČSP) je to podobné. Tím, kdo předvídá, je „Písmo“ a je použito místo slova „Bůh“. Je tak vyjádřeno, jak úzce je Boží slovo spojené se samotným Bohem.

Všichni novozákonní autoři považují Starý zákon za Boží slovo. V Novém zákoně se nacházejí stovky citátů ze Starého zákona. Jeden teolog uvádí, že našel 2688 konkrétních odkazů – 400 z Izajáše, 370 ze Žalmů, 220 z Exodu a tak dále. Kdybychom k tomuto seznamu přidali i různé zmínky, náznaky a náměty, bylo by jich ještě mnohem víc. V novozákonních textech se nachází množství odkazů na starozákonní proroctví, které autoři často uvádějí slovy: „Je psáno...“ (viz např. Mt 2,5; Mk 1,2; 7,6; L 2,23; 3,4; Ř 3,4; 8,36; 9,33; 1K 1,19; Ga 4,27; 1Pt 1,16). Uvedené skutečnosti ukazují, že texty Starého zákona tvoří základ, na kterém stojí učení Ježíše i apoštolů.

Aplikace

Co můžeš na základě dnešního studia říct o nebezpečí každé snahy snížit důvěryhodnost a autoritu Písma?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 7. kapitolu „Ježíšovo dětství“ (DA 68–74; TV 40–44) a 12. kapitolu „Zápas v poušti“ (DA 114–123; TV 68–75) z knihy *Touha věků*.

„Lidé se považují za moudřejší, než je slovo Boží, moudřejší než samotný Bůh. Místo toho, aby se pevně postavili na neměnný základ a vše podrobili zkoušce Božím slovem, posuzují slovo pouze na základě svých vlastních vědeckých myšlenek a názorů. A pokud Písmo není v souladu s jejich vědeckými představami, zavrhnou ho jako nedůvěryhodné.“ (ST 27. 3. 1884, str. 1)

„Ti, kteří se nejlépe seznámí s Boží moudrostí a jeho záměry zjevenými v jeho slově, se stávají duševně silnými muži a ženami. Zároveň se mohou stát užitečnými spolupracovníky velkého Učitele, Ježíše Krista. ... Kristus dal svému lidu slova pravdy a všichni jsou povoláni, aby se podíleli na jejich zvěstování světu. ... Bez poznání pravdy obsažené v Písmu není posvěcení. Proto je tak zásadní, aby to každý pochopil.“ (FE 432)

Otázky k rozhovoru

1. *Když Ježíš, pisatelé evangelií a apoštol Pavel přistupovali k Starému zákonu jako k Božímu slovu, proč bychom měli vnímat mnohé současné pohledy na Písmo jako nepravdivé? Proč nesmíme podlehnout argumentům zpochybňujícím Písmo, ať by je hlásal kdokoliv?*
2. *Na tomto místě uvádíme několik skutečností, které ilustrují, kam se až někteří moderní badatelé dostali ve svém skepticizmu. Odmítají doslovné šestidenní stvoření a přijímají miliardy let trvající evoluci. Odmítají bezhříšnost Adama a Evy v hříchem nenarušeném světě. Mnozí odmítají příběh vyjití z Egypta. Odmítají nejen Ježíšovy zázraky, ale i jeho vzkříšení v těle. Mnoho z nich odmítá myšlenku, že by proroctví skutečně mohla předpovídat budoucnost vzdálenou několik století, nebo dokonce tisíciletí. Jak tyto příklady ukazují, co se stane, když lidé začnou zpochybňovat Písmo? Jak bychom mohli těmto lidem pomoci pochopit pravdu?*
3. *Jak rozumíte tomu, že inspirované je celé Písmo – dokonce i části, které hovoří o naplněných požadavcích zákona, které dnes už pro nás nejsou nezbytné (aplikační otázka z části na úterý)?*

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: